

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. T. V.**, zastoupený Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, č. j. 301693-32/2024-MZV/VO, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 6. 2025, č. j. 41 A 8/2025-58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **6 134,70 Kč** k rukám zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka, advokáta se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká vázanosti správního orgánu právním názorem, který vyslovil krajský soud ve zrušujícím rozsudku. Tuto vázanost stanoví § 78 odst. 5 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[2] Žalobce, který je občanem Vietnamské socialistické republiky, požádal dne 4. 1. 2024 o krátkodobé vízum z důvodu, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žádost byla vedena pod č. HANO 2024 01 04 0001. Stejnou žádost podala téhož dne i jeho manželka.

[3] Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“) rozhodnutím ze dne 19. 2. 2024 zamítlo žádost žalobce o krátkodobé vízum z důvodu podle § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců. Žalobce totiž neprokázal svá tvrzení o závislosti na výživě poskytované synem a jeho manželkou, která je občankou Evropské unie. Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) provedl na základě žádosti žalobce nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, načež rozhodnutím ze dne 6. 5. 2024, č. j. 301693-2/2024-MZV/VO, shledal rozhodnutí zastupitelského úřadu souladným s § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců.

[4] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 30. 7. 2024, č. j. 41 A 14/2024-29 (dále jen „první rozsudek“), rozhodnutí stěžovatele jako nezákonné zrušil. S odkazem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. 1. 2014, ve věci *Flora May Reyes v. Migrationsverket*, C-423/12, konstatoval, že pro závěr, zda je rodinný příslušník závislý na výživě, je rozhodné, zda mu výživu fakticky poskytuje občan Evropské unie, popřípadě jeho manželka, a nikoli, zda by mu ji mohl poskytovat jiný příbuzný. Nelze po něm ani požadovat, aby dokládal, že v zemi původu nemá nárok na výplatu jakýchkoli sociálních či důchodových dávek. V posuzované věci bylo prokázáno, že částka, která je jediným příjmem žalobce, nemůže pokrýt základní životní potřeby dvou osob (žalobce a jeho manželky), a právě proto mu posílá jeho syn již rok nezbytnou finanční podporu. Žalobcem tvrzené a doložené skutečnosti svědčí o jeho finanční závislosti na synovi a jeho manželce. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) odmítl kasační stížnost stěžovatele proti tomuto rozsudku usnesením ze dne 20. 11. 2025, č. j. 5 Azs 230/2024-57, jako opožděně podanou.

[5] Zastupitelský úřad rozhodnutím ze dne 16. 10. 2024 opětovně zamítl žádost žalobce o krátkodobé vízum č. HANO 2024 01 04 0001 z důvodu podle § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců. Žalobce neprokázal, že by bez pomoci občana Evropské unie, který je jeho rodinným příslušníkem, nebyl schopen uspokojovat své základní životní potřeby. Doklady o zasílání finančních prostředků vypovídají o tom, že žadateli byly v roce 2023 pravidelně zasílány částky z jiného bankovního účtu. O poskytování finančních prostředků za rok 2024 ale nemá zastupitelský úřad žádné informace ani dokumenty. Podle zastupitelského úřadu má navíc žalobce ve Vietnamu rodinné zázemí v podobě svého syna a vnuka a také svých sourozenců.

[6] I tentokrát stěžovatel provedl nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. V záhlaví uvedeném rozhodnutím shledal soulad rozhodnutí zastupitelského úřadu s § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců. Přihlédl také k tomu, že zastupitelský úřad obdržel ve stejný den kromě žádosti žalobce a jeho manželky také žádosti jiné dvojice vietnamských občanů o udělení krátkodobého víza ze stejného důvodu. Po formální i procedurální stránce jsou případy všech těchto osob identické, byť věcná souvislost je dána jen mezi případy žalobce a jeho manželky. Je sporné, zda finanční podpora každé z těchto osob ve stejné výši byla poskytována spontánně a přirozeně, nebo byla pouhým pokusem vyvolat dojem závislosti.

[7] Krajský soud napadeným rozsudkem zrušil nové rozhodnutí stěžovatele, který v rozporu s § 78 odst. 5 s. ř. s. nerespektoval závazný právní názor vyslovený v prvním rozsudku. Na základě tohoto rozsudku měl stěžovatel povinnost udělit žalobci krátkodobé

pokračování

vízum rodinného příslušníka občana Evropské unie. Důvodem prolomení této povinnosti nebyla rozhodnutí soudů ve věci jiného ze zmíněných žadatelů, o jehož žádosti rozhodl stěžovatel obdobně. Krajský soud v Plzni sice dospěl v zamítavém rozsudku ze dne 13. 11. 2024, č. j. 62 A 4/2024-31, ve věci tohoto jiného žadatele k odlišnému právnímu názoru než krajský soud, to však nezakládá změnu judikatury. Nejvyšší správní soud, který kasační stížnost proti tomuto rozsudku zamítl rozsudkem ze dne 25. 2. 2025, č. j. 1 Azs 298/2024-68, se zabýval otázkou práva nahlížet do spisu v řízení ve věci krátkodobého víza.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

[8] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud měl pochybit nezohledněním aktuální judikatury správních soudů, včetně judikatury Nejvyššího správního soudu. Jakkoli Krajský soud v Plzni neřešil shodné právní otázky jako krajský soud, skutkový stav obou věcí byl obdobný. Rozsudek Krajského soudu v Plzni navíc obstál v řízení o kasační stížnosti. Pokud se jiný žadatel v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku soustředil na jiné problematické body, tím spíše zůstávají v platnosti nezpochybněné závěry, které se věnovaly hodnocení právní otázky „závislosti na výživě“.

[9] Napadený rozsudek je podle stěžovatele navíc vnitřně rozporný. Krajský soud navzdory podrobně vysvětlenému rozdílu mezi kasačním a apelačním principem v závěru konstatuje, že správní orgány měly povinnost krátkodobé vízum udělit. Žádnou takovouto povinnost však krajský soud v prvním rozsudku neuložil, byť jeho právní názor značně omezil prostor stěžovatele pro posouzení věci. Vázanost právním názorem soudu při kasačním principu nelze zaměnit za uložení konkrétní povinnosti určitým způsobem rozhodnout, neboť takový postup by odpovídal zásadě apelační. Stěžovatel měl povinnost rozhodnout na základě skutkového stavu, který byl dán v době vydání správního rozhodnutí. Krajský soud ovšem vůbec nezkoumal, zda skutkový stav, který podle jeho názoru o rok dříve existoval, nadále trvá, a zda je závislost na výživě prokázána s ohledem na shodný vzorec finanční podpory v souvisejících třech případech. V tomto ohledu považuje stěžovatel napadený rozsudek za nepřezkoumatelný.

[10] Žalobce ve svém vyjádření označil kasační stížnost za nepřijatelnou. Jeho žaloba se týkala jen porušení § 78 odst. 5 s. ř. s. stěžovatelem, s čímž se krajský soud ztotožnil a rozhodl zcela v souladu se stávající judikaturou. Rozhodnutí stěžovatele nepřineslo žádné nové skutkové nebo právní argumenty, které by odůvodňovaly skutečnost, že nerespektoval závazný právní názor z předchozího rozsudku soudu. Nejvyšší správní soud by měl kasační stížnost odmítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští. Za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právníckým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[12] Pro posouzení zákonných předpokladů, za nichž lze kasační stížnost věcně projednat, má význam, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza. O takovéto žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[13] Z ustálené judikatury vyplývá, že podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[14] Zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva nebo nerespektování ustálené a jasné judikatury může odůvodňovat i přijatelnost kasační stížnosti správního orgánu. Není rozhodné, že by takovéto pochybení nezasahovalo do hmotně právního postavení stěžovatele. Opačný přístup by neodpovídal zájmu na zajištění zákonného, spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS.).

[15] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[16] Ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. stanoví, že „[p]rávním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán“. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně uvedl, že tato vázanost brání správnímu orgánu změnit posouzení určité otázky, vůči níž krajský soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku právní názor. Výjimkou jsou případy, kdy nastane změna skutkového či právního stavu (např. rozsudky NSS ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003-56, č. 352/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002-25, č. 442/2005 Sb. NSS; srov. též rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2 Afs 80/2008-67, č. 1744/2009 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012-41, č. 3321/2016 Sb. NSS, bod 47). Jiná výjimka je dána za situace, kdy byl právní názor krajského soudu v mezidobí (ke dni nového rozhodování správního orgánu) překonán judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky NSS ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016-36, bod 18, nebo ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 201/2015-34, bod 23).

[17] Tato východiska krajský soud respektoval. Vysvětlil, že právní názor vyslovený v prvním rozsudku nebyl překonán rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 298/2024-68, neboť ten se zabýval výlučně otázkou práva nahlížet do spisu v řízení ve věci krátkodobého víza. Relevantní změna judikatury, která by prolomila

pokračování

kasační závaznost prvního rozsudku, naopak nemohla být následkem odlišného právního posouzení obdobné věci jiným krajským soudem.

[18] Krajský soud nevyločil, že stěžovatel je oprávněn přihlédnout ke změně skutkového či právního stavu, tu však neshledal v samotném zjištění shodného vzorce finanční podpory v případě celkem čtyř žadatelů o udělení krátkodobého víza. Závěr krajského soudu, že správní orgány byly povinny udělit krátkodobé vízum, je třeba zasadit do kontextu celého odůvodnění, které připustilo výjimky z kasační závaznosti krajského soudu. Nebyla tedy zjištěna vnitřní rozpornost napadeného rozsudku, která by měla za následek jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost (k tomu např. rozsudky NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, nebo ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, bod 19).

[19] V posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, v níž by bylo možné spatřovat některý z předpokladů přijatelnosti kasační stížnosti. Krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci. Je tomu tak z toho důvodu, že při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. se neuplatní. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce ve věci plný úspěch měl a Nejvyšší správní soud mu přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli.

[22] Zástupce žalobce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé [vyjádření ke kasační stížnosti; § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Za tento úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 4 620 Kč [§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o 450 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, tudíž se jeho odměna a náhrada hotových výdajů zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %, tj. o částku 1 064,70 Kč. Celková částka náhrady nákladů řízení činí 6 134,70 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen žalobci zaplatit k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, a to do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu